

Leeftocht

Koen Lemmens

P922542 • Afgiftekantoor: 2099 Antwerpen X • Maandelijks tijdschrift (verschijnt niet in juli en augustus)
Jaargang 38, nr. 10, juni 2023 • Afzender: Katholiek Onderwijs Vlaanderen, Guimardstraat 1, 1040 Brussel

LMXXIII

In vertrouwen groeien is:

GOD ZIJ DANK ZEGGEN

Soms is het goed om even stil te staan en terug te kijken.

Van op de afstand die we op die manier scheppen,
kunnen we terugkijken op wat we bereikt hebben.

In vele gevallen stellen we vast dat we die afstand niet alleen hebben
afgelegd, en dat wat we bereikt hebben mee dank zij de hulp van anderen
tot stand kwam.

Dan zijn we blij en fier tegelijk om wat we bereikt hebben. Dat is geen
zelfgenoegzaamheid, dat is dankbaarheid.

We zijn er (bijna) geraakt. We hebben heel wat weg afgelegd, heel wat tot
stand gebracht.

Maria had zo'n moment toen ze op bezoek was bij Elisabet. Toen het kind
opsprong in de buik van haar nicht, beseften zowel Elisabet als Maria wat er
al aan wonder gebeurd was door hun zwangerschappen, en voelden ze de
grootsheid van wat komen zou.

Dat was echt een moment om dank te zeggen.

Het einde van een schooljaar is een goed moment om ook eens terug te
kijken, over de weg die we samen hebben afgelegd, en de mogelijkheden die
nog voor ons liggen.

En vooral om dank te zeggen!

Groeien als katholieke dialoogschool betekent de weg van een pedagogie van de
hoop bewandelen.

Een andere naam daarvoor is een pedagogie van vertrouwen. Opvoeden is cultiveren
van vertrouwen. Wegwijzers op die weg zijn: duurzaamheid, gastvrijheid,
generositeit, kwetsbaarheid en belofte, rechtvaardigheid, uniciteit in verbondenheid,
verbeelding en de eigen inspiratie van je school.

Het zijn tegelijk de toetsstenen van kwaliteitsvol onderwijs. Jezus en Maria mogen je
inspiratiebron zijn; zij leefden ze voor.

Vreugde en verbondenheid stralen ze uit. In deze jaargang volgen we de lichtpuntjes
naar voluit leven en stralen we vertrouwen uit.

Net als elk jaar
maakt mijn hart een sprongetje
wanneer ik hen zie zitten —
de ene klas laatstejaars na de andere,
bezig met de laatste opdracht
(en het is niet eens een moeilijke).

Ze staren uit het raam,
kauwen op een potlood,
en van zodra een idee landt,
zie je hun gezichten oplichten.
Enthousiast gieten ze in woorden
wie ze dankbaar zijn voor
de afgelopen jaren en waarom.

Wanneer ik 's avonds in de zetel
door hun briefjes ga,
passeert iedereen de revue:
ouders, grootouders, leerkrachten,
maar ook die ene altijd vrolijke poetsman,
een atletiektrainster die niet alleen
op de piste aanmoedigde,
de man van de nachtwinkel
die in de examens steevast vroeg
hoe het was gegaan.

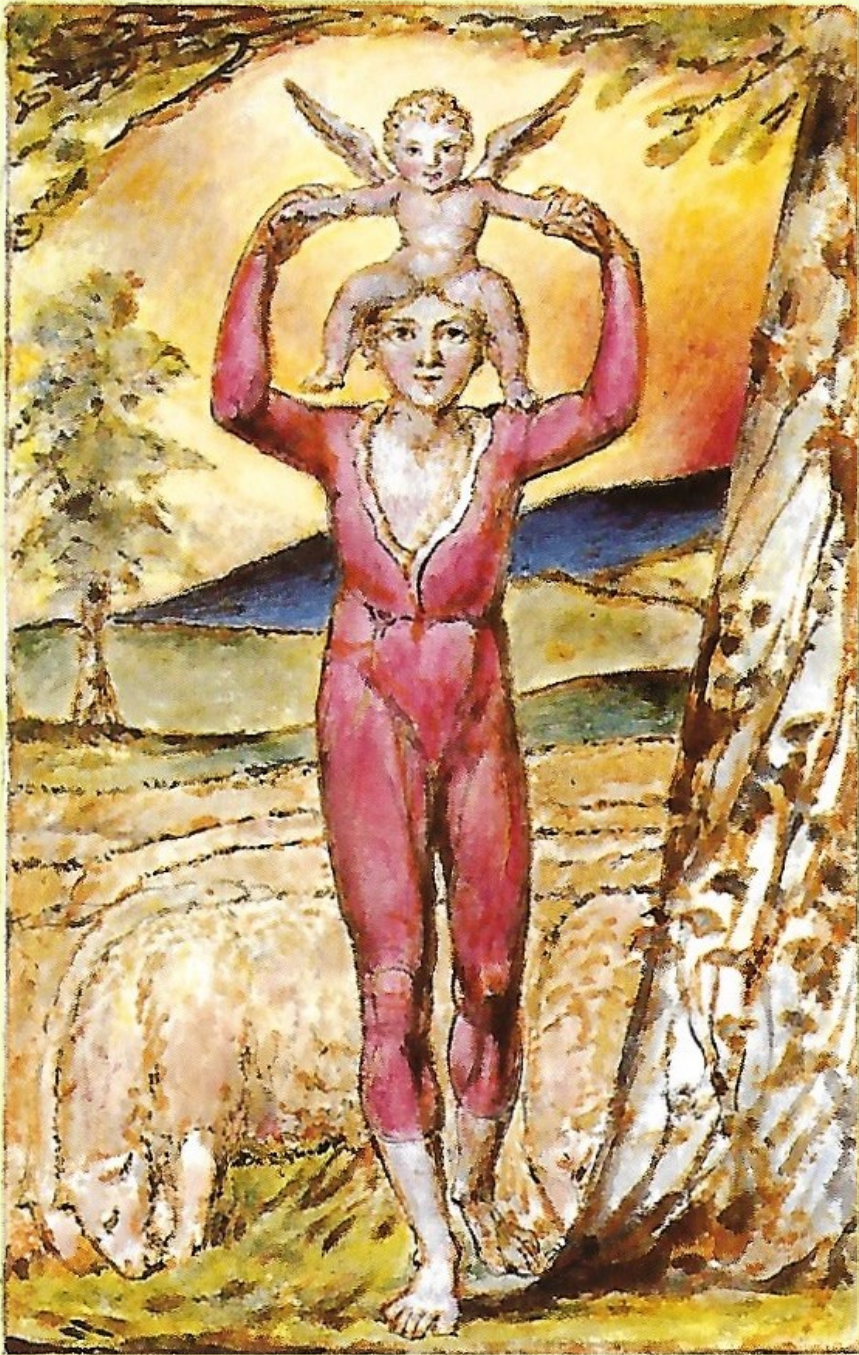
Ik heb geen potlood om op te kauwen
en buiten wordt het donker,
maar lang hoeft ik niet na te denken
als ik mijn eigen briefje schrijf.
Dankbaarheid maakt je hart groter, zo blijkt,
ze passen er echt allemaal in.

Ruth

Bij de cover:
Tevreden kijken
wat komen gaat.
Het zilte lokt.

LEREN DANKU ZEGGEN

William Blake (1757 – 1827) was een vroeg-romantische dichter die zijn eigen gedichten met etsen illustreerde.

Op de achterkant van zijn bundel *Songs of Innocence* (Liederen over onschuld) staat dit beeld.

De androgyne figuur op blote voeten in een weide met schapen die een engeltje draagt, is een uitbundige illustratie van de vreugde.

De schapen verwijzen naar een van de gedichten, *The Lamb* (Het Lam), dat de vreugde om de schoonheid van de schepping uitdrukt.

Het illustreert wat Maria uitriep in het Magnificat.

Magnificat

Terwijl het kind groeit in haar, brengt Maria een bezoek aan haar nicht Elisabet, die zelf in verwachting is van Johannes de Doper. Van zodra beide vrouwen elkaar begroeten, springt Elisabets kind op in haar schoot. Hierop prijst ze Maria: 'Gij zijt gezegend onder de vrouwen en gezegend is de vrucht van uw schoot' (Lc 1, 42), woorden die we nog zeggen elke keer als we een Weesgegroeit bidden. Dan zegt ze: 'Zalig zij die geloofd heeft, dat tot vervulling zal komen wat haar vanwege de Heer gezegd is' (Lc 1, 45).

Dan volgt een dankgebed dat we kennen onder de naam Magnificat. Maria spreekt haar vreugde uit: 'Mijn hart prijst hoog de Heer. Van vreugde juicht mijn geest om God mijn redder: daar Hij welwillend neerzag op de kleinheid zijner dienstmaagd' (Lc 1, 46 – 48).

Hoe groot Gij zijt

Timothy Dudley-Smith verwerkte het Magnificat tot een hymne die hij *Roep het uit mijn ziel* noemde. Maar de dankbaarheid voor de grootsheid van de Heer, die in het Magnificat beschreven wordt, zit nog dieper verwerkt in de hymne *Hoe groot Gij zijt*, oorspronkelijk geschreven in het Zweeds, en verkozen tot meest populaire hymne in de rangschikking van het BBC religieuze programma Songs of Praise. Op de cd *Lisa Gelooft* van Lisa del Bo staat een mooie Nederlandstalige versie met tekst van Bart Herman.

Mijn hart springt op

De Engelse dichter William Wordsworth concentreert de dankbaarheid en het ontzag die uit het Magnificat stralen in zijn gedicht *Mijn hart springt op*. 'Mijn hart springt op als ik een regenboog in de lucht zie.' We vinden dezelfde gedachte bij Guido Gezelle in gedichten als *Het schrijverke* en *'t Er viel ne keer*. De natuur is vol van God, en geeft ons vreugde.

Dat is in de eerste plaats een gedachte uit de periode van de romantiek in de negentiende eeuw: de natuur is mooi en 'natuurlijk', tegenover de industriële maatschappij die de mens slecht maakt. Als we daar dank voor kunnen zeggen krijgen we vertrouwen.

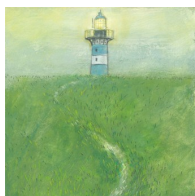
God zij dank zeggen

In die verzen zit het hele nummer van deze maand vervat. In vertrouwen groeien is: God zij dank zeggen. Ze staan niet los van wat Maria gezegd had toen de engel haar aankondigde dat ze een zoon zou krijgen: 'Zie de dienstmaagd des Heren; mij geschiede naar uw woord' (Lc 1, 38). Maria heeft niet geaarzeld, ze heeft haar roeping aanvaard. Ze kijkt uit naar wat komen gaat, wetende dat de weg niet altijd over rozen zal lopen, maar vol vertrouwen.

Vertrouwen in wat komen gaat

Dezelfde gedachte vinden we ook in de tekening bij dit nummer. De vuurtoren lijkt ons te lokken naar verre einders, zijn licht valt binnen en zet ons op weg. Juni is de maand waarin we het schooljaar afronden, en uitkijken naar de vakantie. Maar het is ook de maand waarin we stilletjes uitkijken naar het nieuwe schooljaar in september.

Als we met tevredenheid kunnen terugkijken, en dank zeggen voor het jaar dat voorbij is, kunnen we met des te meer vertrouwen uitkijken naar het jaar dat komt.

Proviand voor onderweg, een verademing voor onderwijsmensen
Maandelijks inspiratiebron: pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/leeftocht
Impressies zijn welkom op leeftocht@katholiekonderwijs.vlaanderen

Er is getracht alle rechthebbenden op copyright te bereiken;
wie toch een overname zonder voorkennis vaststelt,
wordt verzocht contact op te nemen.

Leeftocht

Jaargang 38
nummer 10

juni 2023

v.u. Lieven Boeve

Goede God,

leer ons danken.

Danken voor die keren dat we het zelf niet goed meer wisten.

Danken voor die keren dat we dachten het te weten, maar wel wat hulp konden gebruiken.

Danken voor al wat we kregen en nog krijgen.

Danken voor wat we vanzelfsprekend vinden.

Danken voor uitzonderlijke dingen.

Danken voor de liefde van anderen.

Danken voor de schepping rondom ons.

Danken voor uw Liefde vooral!

Amen.

De Canadese zangeres Natasha St-Pier maakte met Jeanne een conceptalbum over Jeanne d'Arc (ca. 1412 – 30 mei 1431).

Jeanne was een eenvoudig meisje uit Domrémy in de Franse Maasstreek, die in verschillende visioenen van de aartsengel Michael en van de heiligen Catharina en Margareta de opdracht kreeg Frankrijk te bevrijden van de Engelsen die na het verdrag van Troyes van 1420 het land bestuurden.

De Franse troonpretendent was de zwakke Charles (later Charles VII), die ze overtuigde haar te steunen. Ze kroonde hem tot koning in Reims, maar werd zelf verraden en stierf op de brandstapel in Rouen.

In het tweede nummer van de cd, *Ze hebben het in zich*, gaat het over dat gevoel van roeping dat Jeanne had. In die zin is het ook een verwijzing naar Maria. Ook zij had het in zich om zich volledig te geven aan wat van haar gevraagd werd.

Haar taak was op het eerste gezicht eenvoudiger, moeder worden. Maar bij nader inzien was hij veel groter, moeder worden van Jezus, de Zoon van God.

Om echt dank te zeggen moet er een gevoel zijn van samen iets bereikt te hebben, ondanks moeilijkheden. Danken houdt in dat je je in een positie zet waarbij je vertrouwen en vervulling gevonden hebt door iemand anders.

Jeanne d'Arc vond dat vertrouwen en bereikte wat jarenlang onmogelijk geacht werd, de bevrijding van haar land. Objectieve geschiedkundige bronnen leren ons dat de gebrekkige Engelse logistiek, die overwinningen op het slagveld niet kon omzetten in een effectieve organisatie, en een burgeroorlog tussen twee families mee aan de basis lagen van de uiteindelijke overwinning.

Maar daar gaat het niet over: Jeanne had een roeping, ging erop in, en kon dankbaar terugkijken op de weg die ze gegaan had door die roeping te volgen.

De cd van Natasha St-Pier vergelijkt het leven van Jeanne d'Arc met dat van Theresa van Lisieux, die als jong meisje een toneelstuk over haar schreef.

Het nummer *Ze hebben het in zich* vergelijkt de eerder contemplatieve Theresa en de actieve Jeanne. Het doet ons denken aan het verhaal in Lucas van Maria, die luisterend aan de voeten van Jezus zat, en haar zus Martha, die druk bezig was de gasten te bedienen.

Natasha St-Pier kiest niet tussen de twee, Jeanne had ook momenten van bezinning en contemplatie, Theresa nam de drastische beslissing haar leven te wijden aan God.

Tussen deze twee polen speelt ons leven zich af. We moeten regelmatig stil staan om te verhinderen dat we door de feiten voorbijgelopen worden en geleefd worden.

Maar toch moeten we af en toe de knoop durven doorhakken en ten volle gaan voor datgene wat we willen.

Soms is dankbaar zijn een uiting van het gevoel om gered te zijn, om iemand die ons geholpen heeft als we het zelf niet meer zagen zitten.

Soms is dankbaar zijn een uiting van tevredenheid voor de hulp die we kregen bij datgene waar we zelf al mee bezig waren.

Tussen deze twee polen beweegt dankbaarheid zich, zoals het leven ook doet.

Dank zeggen op het einde van een schooljaar

Waarvoor kunnen we dank zeggen
op het einde van het schooljaar?

Voor die leerlinge die aan zichzelf twijfelde
maar die het toch haalde?

Voor die leerling aan wie we allemaal twijfelden
maar die het toch haalde?

Voor dat moment dat we als klassenraad besloten
om mild te zijn, en kansen te geven
in plaats van te straffen?

Voor al die leerlingen die onder de radar bleven,
maar gewoon deden wat van hen verwacht werd?

Voor die momenten waarop we als collega's
samenwerkten als er twijfel was?

Voor de stille steun tijdens moeilijke momenten?

Voor de momenten van vreugde en geluk
die we ervoeren?

Voor het vooruitzicht van een nieuw schooljaar
waarin we kunnen leren uit wat minder goed ging
en streven om wat wel goed ging
nog beter te doen?

Voor...